

R.D. Iacobi Marchantii Vitis Florigera

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

3. Sacerdotes comparantur Angelis persingulas hierachias & choros, tripart. Labia Sacerdotis custodiant scie[n]tiam & legem requirent ex ore eius, quia angelus domini exercituum est. Malach. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56381](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56381)

1. Tim. 4. *usque ad mortem, & dabo tibi Coronam vite. Pro-
pterea etiam Apostolus in fine, quasi celcuma tri-
umphale capens, in clamat: Tempus resolutionis
meae instat. Bonum certamen certavi, cursum con-
summa vi fidei servavi, in relictis quae reposita est mihi
Corona iustitiae.*

Itaque sic agere debemus, ut non solum nos exi-
stimet homo ut *Ministros Christi & Dispensatores
mysteriorum Dei*, sed etiam ut ipse Christus & Deus
nos existimet, sive agnoscat, ut *Ministros suos &
Dispensatores mysteriorum suorum*; & quidem fide-
les, talesque qui cum Paulo dicere possimus. *Fide-
dem servavi*: Fidem erga Deum, ejus gloriam in-
cessanter promovendo: Fidem erga homines, eor-
um saluti invigilando: Fidem erga divina myste-
ria & sacramenta, ea ritè & sanctè dispensando. Cor-
am Deo igitur & Christo eos sic nos gerere debe-
mus, per gratiam, amorem, puritatem, pietatem, ut
& ipso, & ab Angelis, & ab hominibus agnoscamur

2. Tim. 4.

Rom. 1.

2. Cor. 6.

Matt. 7.

fideles ministri, vita doctrina conversatione, &
Spiritu gratie, Felix qui dicere potest: *Festus est mi-
hi Deus, cui servio in Spiritu meo*. Conversatio talis
esse debet, ut neminem ullam offensionem, ut
non vituperetur ministerium nostrum; sed Christi
quasi Ministri Satanæ per superbiam & ambitionem;
quasi Ministri Mammonæ per avaritiam & terre-
norum sollicitudinem; quasi Ministri Veneris &
Beelphégor per luxuriam & impuritatem; quasi
Ministri Beelzebub per invidiam livorem; quasi
Ministri Martis, & Vulcani per impatientiam &
itam ardentem; quasi Ministri Diaboli per ignoran-
tiam & caliginem cecam. Certè non pauci tales sunt
inter eos qui se Christi Ministros nuncupant. Vnde
cum in extremo illo examine rejiciuntur, dicere
quidem poterunt, *Domine; nonne in nomine tuo
consecravimus, benedicimus, baptizavimus, Demo-
nia ejecimus, virtutes fecimus* (Attamen eis respon-
debitur: *Amen dico vobis, Nescio vos*. Quid ita?
Quia scilicet in nomine meo hæc fecistis, sed non
in Spiritu meo. S. veritatis vos quidem unxit ut Mi-
nistros meos, sed Spiritus mundi & vanitatis vos se-
duxit; & ideo pars vobis non cum Ministris meis,
sed cum Angelis seductoribus, Cœcludo hic & dico.

Eja, Domine Iesu Christe, qui nos constituisti
Ministros tuos & Dispensatores mysteriorum Dei,
per misericordiam tuam tuos nos reple Spiritu, gra-
tia, amore, donisque celestibus, ut tales nos agno-
scas, agnoscat & homines, quales nos coram te
convenit esse ex celesti vocatione nostra. Effice be-
nignitate tua, ut dignissimus hominibus commu-
nicare gratiam tuam, spiritum, & merita tua. Da ut
fideles inveniamur in ministerio & dispensatione,
usque ad ultimum momentum vitæ; ut te cum
Angelis & hominibus æternum valea-
mus glorificare.

Thema. *Labia Sacerdotis custodient scientiam, &
legem requirent ex ore ejus, quia Angelus Domi-
ni exercituum est.* Malach. 2.

Sæpius sacris in literis nomen Angeli Sacerdotis. Sacerdotis
tribus attribuitur. Quod primò elatè est ex hoc hic
loco Malachia. Sic & de Sacerdotibus inter preta. ratio
S. Ambrosius; S. Anselmus; & ex illis S. Tho. gely-
mas, quod Apostolus dicit: *Velamen in Ecclesia de. singula
bet habere mulier super caput suum, propter angelos Hierar-
hoc est, propter reverentiam Sacerdotum, qui tan-
quam Angeli ministrant in Ecclesia Dei*; ne facie
detecta illis occasione vel vanitatis vel curiositate. Cur
eis obijciat: Item S. Ioannes Rectores Ecclesiarum Ap-
septem Alia vocat Angelos. *Angelo Ecclesia E-
phes scribe, &c.* hoc est, illius Rectori hæc signifi-
fica Ratio cur nomen Angeli attribuat Sacerdo-
tibus est, quia participat cœlesti officio & mini-
sterio Angelorum per munus suum sacerdotale, gely-
mas. Hinc Ambros. lib. de interitudo cap. 2. *Sacerdos est
Angelus, qui regnum Christi & vitam æternam an-
nunciant non specie tibi est manduc, sed munere.* Sicut
& Tertullanus lib. contra Iudeos c. 5. *Deus eos vo-
care consuevit Angelos, quos virtutis suæ ministros
prefecit.* Neque solum cum in finis Angelis Sacer-
dotes nominis & officii communicationem habent,
sed etiam cum supremis, ac cum omnino
omnibus choris: quod hic declarare specialiter in-
tendo, discurrando per singulas Hierarchias & sin-
gulos choros. Tres enim Hierarchias secun-
dum S. Dionysium, & in singulis Hierarchiis tres
chori. In prima Hierarchia sunt: Seraphim, Cheru-
bim, Throni. In secunda Dominationes, Virtutes,
Potestates, In tertia Principatus, Archangeli, An-
geli. Ita dicit S. Dionysius lib. cœlestis Hierarchia.
6. se didicisse à suo Magistro, scilicet à S. Hiera-
chæo, vel certè à S. Paulo, qui in cœlum raptus hæc
didicit vel etiam conspexit. S. Gregor. paululum
alium ordinem dat in hierarchiis. Vide S. Thom.
& Doctores passim. Incipiam igitur ab infimis ad
supremos usque.

Angeli inde disti sunt quod sint: Nominè Dei,
sco Legati, qui mittuntur propter eos qui hæc
ditatem capiunt salutis. Archangeli autem illi sunt
quibus sublimiora & graviora negotia committuntur
ad nos deferenda, & per eos exequenda; sicut
ut etiam sint Legati Dei, sed sublimiores, & Ange-
lis eminentiores. Itaque hoc habet Sacerdos com-
mune, tam cum Archangelis, quam cum Ange-
lis, quod Legatus sit Dei. Sic enim explicat S. Hie-
ronymus illud Malachia. *Angelus Domini exerci-
tuum est. Angelus, id est, Dei nuncius verissimè Sa-
cerdos dicitur, quia Dei & hominum sequester est, &
usque ad populum nunciat voluntatem. Sicut lega-
tus non aliud quam Principis sui nunciat volunta-
tem,*

tem, eique nihil addere vel demere potest: sic Sacerdos voluntatem Dei nunciat populo, nec ei addere vel demere quicquam valet. Sed & vicissim vota populi referat ad Deum, quasi inter utrumque intermedium, mediator, & sequens.

Gen. 28. Angeli ascendentes & descendentes, munus sacerdotum ostendunt.

Notum est officium Angelorum & Scala Jacob, ubi ab eo visi sunt ascendentes & descendentes. Ascendebant ad Deum qui innixus erat scalæ; descendebant ad Jacob Mytheria ei revelantes futura in incarnatione Filii Dei ex eius progenie. Descendebant tamquam Legati Dei; ascendebant tamquam auxiliatores Jacob peregrini, ut eius vota Deo repræsentarent. Sic continuò ascendunt, ut gemitus, preces, necessitates nostras Deo repræsentent; descendunt autem ut gratiæ dona ad nos referant; divinamque voluntatem nobis infundant, illustrando, docendo, dirigendo; à malo nos retrahendo ad bonum nos impellendo. Annon hoc ipsum est munus Sacerdotum? Nonne ipsorum est annunciare mandata divina rodibus, ostendere viam vitæ errantibus, dirigere bene ambulantium pedes in viam pacis & æternitatis. Certe eis incumbit ex officio ad omne bonum excitare omnes non tantum verbo doctrinæ, sed etiam exemplo piæ conversationis & vitæ. Atque sicut Angeli & Archangeli jugiter stant coram Domino in eum mentis aciem intendentes, & sanctus, sanctus, sanctus. Triadi sanctissimæ decantantes: similiter debent & Sacerdotes Dei præsentiam coram oculis habere, & eius laudes piè psallere, ac gloriam ubique promovere. Ad ipsos quoque spectat sese interponere medios inter Deum & populum, ut plebis desideria & vota Deo offerant, & dona gratiæ ac reconciliationis reportent.

Sacerdos, velut alter Moyses ad. Quoties cernis Sacerdotem sacris altaribus assistentem, considera eum medium inter Deum & Deum & Moysen, populum velut alterum Noë, sacrificio odoris suavitissimi iram divinam placentem: velut alterum

Jacob, luctantem cum Deo, ut benedictionem reportet: velut alterum Moysen, Deo manus ligare cogentem, ne ira suæ sagittis conficiat populum peccantem: velut alterum Aaron, fumentem pro securo orationem, & ignem de altari cum thymiamate: ut fiet inter mortuos & viventes.

Apoc. 8. Immo considera eum tanquam Angelum illum, aut Archangelum, Apocalypticum, qui stetit ante altare habens thuribulum aureum, & data sunt ei incensa multa, ut daret de orationibus Sanctorum omnium super altare aureum, quod est ante thronum Dei. Certe Sacerdos vota totius Christiani populi complectens, & Deo Christoque offerens cum charitatis igne & ardore, censetur thymiamate odoriferum adolere & offerre, confectum ex variis desiderii & orationibus Sanctorum, tam viventium, quam beatorum, petentium everti regnum peccati, & averti iram Dei. Ad hunc effectum stat tanquam angelus ante altare prope Sanctum Sanctorum, in quo Christus residet, & in

quo vota precantium exaudit Deus per Iesum Christum Filium suum Dominum nostrum & Sacerdotem supremum. Eius humanitas charitate ardens, aureum est thuribulum cum thymiamate, cuius odor non potest repelli, nec potest non esse gratissimus; ideoque offert Sacerdos illud thymiamate præcipuum, cum orationibus Sanctorum tanquam incensis multis, sed virtutem habentibus ab illo thuribulo aureo & eius ardente igne: quia à meritis Christi dependent merita Sanctorum, & à precibus eius vim habent preces eorum, sicut & ab eius sacrificio sacrificium nostrum. Hunc aureum Angelum Domini, hoc est Sacerdotem sacrificiantem, circumstant alii Angeli, imò & Archangeli cælestes, ut & illum adjuvent & dirigant, & cum illo preces & hostias offerant. Quapropter monebat S. Ephrem tract. de Virginit. tom. 1. *Esto totus orationis tempore velut cælestis Angelus, sicque contende ut oratio tua sit sancta, & immaculata, irreprehensibilis; ut cum illam viderint ascendere porta cælestis, gaudentes ultra ei apperiant ut ipsam cernentes Angeli & Archangeli letantes occurrant, & coram excelso & sancto throno immaculati Dei illam offerant.* Sane si de sacrificio Manue, dum ei promissus fuit Samson, dicitur: *Cumque ascenderet flamma altaris in celum, Angelus Domini pariter in flamma ascendit;* multò magis, verum est de sacrificio nostro, præsertim quando flamma charitatis & divini amoris cum illo de corde Sacerdotis ascendit. Inter Angelos & Archangelos versatur Sacerdos dum sacrificat aut munia sua obit, imò ipse Angelus & Archangelus est.

Principatus, inquit S. Thomas in Epist. S. Pauli ad Ephes. cap. 1. lect. 7, dicuntur Angeli illi qui singulis Provinciis præsent. Cum his illi maxime Sacerdotes in officio & excellentia participant, qui in Ecclesia præfecturam habent: quia scilicet hi velut Principes sunt in Republica Christiana, & aliis præsent cum auctoritate & directione principali. Tales sunt Episcopi, ac alii Prælati sublimem jurisdictionem exercentes, & tanquam Duces in exercitu Christi, simulque ut oculi in corpore eius mystico, toti corpori ad vigilantes & curam illius habentes. Sed addo quod omnis quoque Sacerdos hac ratione hanc excellentiam participare censetur, quod totius Ecclesiæ quædam etiam ei cura incumbat, quandoquidem pro toto illius statu sollicitum esse conveniat, & de ipsius propagatione fatigentem. In huius rei figura de veste Sacerdotali dicitur. *In veste Poderis totus erat orbis terrarum.* Cuius rationem reddidit S. Hieronymus, epist. 128. ad Fabiolam. *Ve creaturarum omnium typum portans in veste, indicaret cuncta egerere misericordia Dei; nec tantum pro parentibus aut propinquis, sed & pro cuncta creatura, voce & habitu præcatur. Vtique debet Sacerdos pro toto orbe & universa creatura orare, pro cælo, terra, sole, aëre, & omnibus elementis: quia*

licet.

Aug. serm. 98. de temp.

Iudic. 13.

Qui Angelorum dicuntur Principales.

Sap. 18.

hæc culpa sint expertia, tamen in nostrum data obsequium, multis miseris in nos redundantibus subduntur; *Vi de vota sit nobis creatura, devotos oportet esse Creatori*, inquit S. Chrylogos. Terra datur in sterilitatem, aer in corruptionem, & alia elementa ac atra in malignitatem & infectionem, à malicia inhabitantium terram; pro quibus omnibus avertendis supplicationes offeruntur Deo à Sacerdotibus in sacrificiis.

sa est virtus & fortitudo Iosue imperantis Soli: *Potens Sol ne movearum contra Caban*. Ad que verba Sol factus est visus est, caelo & terra stupente. Nec minor Iosue fuit Istaia auctoritas & potestas, dum ad petita Pharaonis Regis Ezechia Solem ad decem usque gradus facit retrocedere. Sed hæc omnia superat potestas communicata Sacerdotibus, dum quatuor sacrosanctis verbis sibi conceditis, sub particula panis, sola rem specie remanente, caelum terræ jungunt, humanae naturæ divinitatem, non sine stupore Angelorum, quibus id non fuit concessum, quique hic suboritur, quæ faciunt quocies voluerint, & quidem eodem tempore in mille & mille locis ad vocem Sacerdotum sese sistit Dei & Hominis Filius, sub trans-elementati panis & vini accidentibus, ut sua nos reficiat carne deifica, suo sanguine vivifico, sua divinitate adoranda. Ibi igitur Sacerdote operante merito dicunt, non Magi Pharaonis, sed Virtutes cælestes: *Virtus Dei est hic: Dignus Dei est hic*. Ibi Sacerdos tanquam alter Iosue sistit Solem iustitiae & veritatis Iesum Christum, quasi *Deo obediens voci hominis*: immò illum facit iterum retrogredi usque ad decimum gradum instat Istaia (per nomen scilicet Angelorum choros usque ad naturam humanam) vestiens hunc Solem, & eius radiantem splendorem abscondens sub umbra & velamine specierum sacramentalium. Denique ibi necesse non habet in clamare cum Elizzo: *Virtus Dei est hic, etiam nunc?* Certe solum enim ibi adesse innovans signa, immutans mirabilia. Nemo ergo ambigat Sacerdotem confortium habere cum Potestatibus & Virtutibus cælestibus, ut & propterea hic verum sit: *Angelus Domini exercituum est*. Nunc videndum quomodo cum Dominationibus conveniat.

Pars II.
Sacerdotes similes Potestatibus Virtutibus Dominationibus.
Es. 105.

Quomodo Sacerdotes cum Potestatibus communicent.

Et cum Virtutibus

Moyse & Aaron potentes.

Exod. 8. 3. Reg. 17. Potens Elias.
3. Reg. 18.

Potestates dicuntur illi spiritus cælestes qui specialiter ad aereas nequicias spirituales arcendas præfunt, & ad id destinantur à Deo; inquit S. Thomas. Virtutes autem spiritus illi sunt, ad quos pertinet executio prodigiorum & miraculorum divinorum. Et forte eorum opera facta sunt tot prodigia circa Filium Israel, juxta illud. *Magnalia Ægypti mirabilia in terra Cham, terribilia in mari rubro*. Sive ergo de Potestatibus agamus, sive de Virtutibus, cum utrisque communicant Sacerdotes. Cum Potestatibus quidem, quia super nequicias spirituales potestas eis communicata est, ad eas accendas & compescendas, de aeri, vel terræ, vel aliis elementis noceant, & per hoc corporibus humanis, ac vitæ hominum; ut patet in exorcismis eis commissis, per quos auctoritate potiuntur super omnem creaturam, ut ab ea omnem Demonis expellant potestatem: simul etiam potestatem super nequicias spirituales habent, ut eas ab animabus depellant, & in infernum relegent, quodammodo eas colligando & concludendo in abyso. Eis enim claves inferni ad id concessæ sunt à Christo.

Cum Virtutibus autem eos participationem habere in executione prodigiorum & miraculorum, ex eo constat, quod prodigiorum omnium prodigium & miraculorum miraculum, virtute verborum ab eis prolatorum quotidie renovetur; dum sub albicanti panis specie minima, & sub vini guttulis Filium Dei constituunt, cum divinitate, anima, & corpore, velut innovantes admirabile illud mysterium incarnationis Dei & hypostaticæ unionis divinæ naturæ cum humana.

Magna fuit Moyse & Aaronis potentia, dum virgam in serpentem, & serpentem in virgam convertunt; dum hac virga aquas percipiunt & in sanguinem mutant; dum aërem tenebris obscurissimis replent, ut terrori sint Ægyptiis; dum ranas, ciniphes, & alia animalia è terra educunt usque in conclave Pharaonis penetrantia; dum denique tot mirabilia patrant, ut cogantur Pharaonis, magis dicere, *Dignus Dei est hic*. Magna fuit virtus & auctoritas Eliæ, cui datum fuit caelum claudere tribus annis, ut nec gutta pluvie deflueret, ac postmodum oris sui velut imperio aperire: cui etiam concessum fuit ignem de caelo deducere ad consummandum sacrificium, imò & ad vindictam super hostium, Maxima denique vi-

Dominationes, sive Dominantes (nam abstrahuntur ponitur pro concreto; sicut & Principatus, id est Principes; Potestates, id est Potentes; Virtutes, id est Virtute præstantes) dicuntur quidam Angelici spiritus quod liberi ab omni servili conditione rectissime ordinant quidnam ad Dei gloriam agendum sit; & significantur habere speciale participationem Domini divini, sicut & Virtutes speciale participationem virtutis divinæ. Certe Sacerdotes cum his in eo concordant quod ab omni servili conditione liberi, velut Reges & Domini specialiter sine uncti & coronati; quam coronam etiam capilli in formam coronæ dispositi & resecti designant. Quæ dispositione & coronatione meminisse debent, se velut Reges omnibus effectibus & passionibus pravis debere dominari, & quæ ad gloriam Dei spectant rectè ordinare, ac cum zelo procurare. Atque ideo *Nazarai inter fratres nuncupantur*, id est consecrati & coronati, imò eis convenit illud Iacob: *Esto Dominus fratrum tuorum*, & *incurventur ante te fratres. Qui tibi benedixerit, sit benedictus, qui maledixerit tibi, sit maledictus*.

Throni

PARS.III.
Sacerdotes
similes
Thronis
Cherubinis
Seraphinis

Throni dicuntur quidam Angelici spiritus
quia in eis Deus specialiter sedeat, & iudicia
exerceat. Planè & hæc excellentia Sacerdotibus
est communis, qui propter Deum sibi assiden-
tem, immò & in ipsis specialiter sedentem, ante
diem iudicii iudicant: quodque eorum fœderat arbi-
trio in terris, ratum habet Deus in cœlis, in iudi-
cio illo sacramentali, & quo eorum auctoritate
peccata vel absolventur, vel retinentur, iuxta il-
lam ordinationem ejus Ioan. 20. *Quorum remis-
eritis peccata, remittuntur eis; & quorum retine-
ritis, retenta sunt.* Certè hæc potestas superat pote-
statem Moysis, consecrationem Aaronis, aucto-
ritatem Samuelis, eminentiam quoque omnis mu-
neris concessit Prophetis: nec his enim, nec ipsis
Angelis, aut Thronis, tale iudicium, talis vel con-
cessa potestas est, quæ à Christo Apollolis ac co-
rum in Sacerdotio successores est demandata.
Et huc usque in Ecclesia (fremens licet hære-
ticis) in usu est, ex promissione & ordinatione su-
premi Domini & Iudicis. Quia licet Pater omne
iudicium dederit Filio, omnemque iudicandi au-
thoritatem: ipse tamen noluit sibi eam reservare,
sed voluit Sacerdotibus committere. facere pro de-
curis hujus vitæ mortalibus, sibi reservans eam quæ
pro finali iudicio necessaria erant: Hæc ejus benigni-
tas, bonitas, & liberalitas fuit, ut condescenderet
fragilitati hominum, quibus & Iudices homines
constant, ad quos liberi accederent, peccata
agnoscentes & confitentes, ne serrentur ma-
jestate Iudicis, sicut ceteris fuit Adam ad solam vo-
cem Domini adventantis, dum peccaverat in Pa-
radiso. Timorem enim vel ejus præsentiam, vel inter-
rogationem etiam lenem, & fugit, seseque peri-
zomatis velamine, & solius ac umbra arboris texit
& abscondit, veritus culpam faceri coram divina
Majestate. Hunc terrorem mitigat Christus & eli-
minat, iudicium committens Sacerdotibus, qui &
ipsi homines sunt ut alii, & fragiles ut ceteri. Qua-
propter, sicut ipse de Patre dixit: *Pater non iudicat
quemquam, sed omne iudicium dedit Filio; sic & de
ipso dicere possumus: Filius non iudicat quem-
quam, sed omne iudicium commisit Sacerdotibus.*
Ideo sedent in Tribunali Sacro ipsius vice, quare
cum Angelicis spiritibus (qui Throni dicuntur per
excellentiâ) participare eos dicimus, imò & qua-
dam ratione superare.

Qui angelo-
ram dicant
bin. Cheru-
bin.

Cherubim dicuntur à plenitudine scientiæ & lu-
minis divini, quod influunt & in alios. Cum his er-
tam participat Sacerdos, quia ipse est lucere luce
sapientiæ & scientiæ veræ, ac alios quoque illumi-
nare eadem luce. Nonne de Sacerdotibus scriptum
est: Vos estis lux mundi? Scientia ergo divinarum
rerum debet in Sacerdote eum plenitudine reside-
re, quam possit in alios transfundere, quia scriptum
est: *Labis Sacerdotis custodiens scientiam & legem
requirit de ore ejus.* Propterea etiam in figura
Exod. 8. jubetur Sacerdos in Rationali gestare hæc
verba: *Vrim & Thummim*, id est, secundum nostrum

Interpretem, *Doctrina & Veritas*, quæ in Rationali
pectore Sacerdotali appenso inscripta fuisse divi-
nitus, tradunt nonnulli. Arias Montanus & alii. De-
bet itaque Sacerdos esse instar Cherub illuminan-
tis, debet & errorum tenebras ad vitiorum caligine-
nem divinarum rerum tradita notitia eliminare,
sicut & animas illuminare: propter hoc rursus di-
citur, *Angelus Domini exercituum est.*

Seraphim dicuntur quasi *Ardentes & inflamma.* Seraph.
ti igne cœlesti. His etiam comparatur Sacerdos,
qui assistere debet coram facie Dei nostri, qui *Ignis
consumens sacris* in litteris nuncupatur. Ab illo, si
dignè accedit, rotus inflammatur, ita ut mens ejus
sit velut Rubus Moysis, ardens & incombustus.
Moyses descendens de monte corvum gestabat
faciem ex confortio sermonis Dei, hoc est resplenden-
dentem & radiantem. Hebræa enim habet: *Erat Exod. 34.
Lux faciei ejus cornuta*, quia scilicet ad faciem ejus qua
si radii procedebant cornuum formam habentes. Et
hoc vocat Apostolus *Gloriam vultus ejus*, in quam 2. Cor. 3.
nequibant Filii Israël intendere. Certè nonnulli Sa-
cerdotes sacrificantes & cum Deo colloquentes
non minori irradiatione fuerunt divinitus illustrati:
sed si mentis oculis possemus intueri quid in Sacer-
dotibus piis totus agatur ob præsentiam illius qui
est Candor lucis æternæ, agnosceremus radios
ibi fulgurientes, & Sacerdotem tanquam Sera-
phim circumvestitum luce & ardore divino, ex
præsentia & operatione ipsius Dei & Ignis æ-
terni: possemusque inclamare: *O ignis sancte, quam
suaviter ardes, quam secretè læces, quam desideran-
ter aduris!*

Memuisse hic oportet illius quomodo Domi-
no cum gloria descendente in templum illudque
sua replente majestate, unus Seraphim de altari
sumens *Calculum ignitum*, venit ad Isaiam, ejus.
que labia tetigit, mundavit, adussit; illustravit
igito isto calculo. In sensu allegorico, quid re-
præsentat Isaias immundus labiis, nisi peccato-
rem? Quid Seraphim calculum ignitum sumens
de altari divino, nisi Sacerdotem, qui dum Sacra-
mentum Eucharisticum præbet peccatori, reli-
quias immunditiei ejus abstergit, & adurit velut
calculum ignitum, eumque purgat & illuminat? Ergo
& ea propter dici potest de eo: *Angelus Domini ex-
ercituum est*, quandoquidem Seraphico fungitur
officio.

Interim ne hoc titulo & munere Angelico ni-
mium efferatur, advertat illud Bernardi: *Cælestes re-
net officium, Angelus Domini exercituum es; tam-
quam Angelus, aut eligeris, aut reprobaris. Inven-
ta in Angelo pravitas & distritum iudicetur ne-
cesse est, & inexorabilis quam humana.* Ita ipse in
Sermonibus: *Eccce nos reliquimus omnia.* Idque dicit
conformiter Regio Prophetæ, qui cum de Iudi-
cibus, quales sunt Sacerdotes, dixisset, *Ego dixi, Di
estis, & Filii Excelsi*, adjungit: *Vos autem sicut ho-
mines moriemini, & sicut unus de Principibus eade-
m.* Hoc est. Sicut Angeli, & cælestes illi Principes,
Deo

Deo inobedientes, & post tot dona ingrati, gravissimè & irreparabiliter eeciderunt; sic & vos, si sublimi ministerio vestro indignè vos geratis, & Dei donis ingratos exhibeatis, profundissimè & inexorabiliter cadetis. Quia ab altiori gradu ruina periculosior est, idèò quanto major est vestra celsitudo, tanto debet esse amplior vestra sollicitudo.

A Sacerdotibus requiritur angelica puritas & perfectio. Heb. 1.

Cur itaq; Angeli nomen Ministris Dei tribuitur, nisi ut quibus officio assimilatur illorum quoque puritatem & perfectionem imitentur? Sicut ergo Angeli semper vident faciem Patris, sic ambulant Sacerdotes continuè in præsencia Dei illumque mentis oculo contemplantur; ipsi ministrant assistendo, illi assistunt ministrando. Et sicut Angeli administratorii sunt spiritus propter eos qui hereditatem capiunt salutem: sic Sacerdotes præsint hominibus ut custodes & in viam salutis directores, ut mediatores inter Deum & ipsos, ut constituti à Patre tutores & actores, ut Cherub illuminati & illuminantes, ut Seraph accendi & accendentes. Ita nomine suo & officio dignos Sacerdos, tandem cum Seraphicis spiritibus & Angelicis omnibus choris poterit in templo gloriæ, *Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dominus Deus exercituum, &c.*

Gratias tibi, Domine Iesu, & mille millia gratiarum agimus, ac benedicimus te, benedicuntque te Sancti per sæcula sæculorum, quòd talem potestatem dedisti hominibus propter electorum tuorum salutem, ut eos æquales Angelis, Archangelis, Principibus, Potestatibus, Virtutibus, Dominationibus, Thronis, Cherubinis, Seraphinisque spiritibus. Sed nec ipsi eam nobis invident, quinimò & pro nobis hac de te gratias agunt, & te glorificant. Præsta interim per gratiam tuam, ut respondeant huic sublimitati, vitæ puritate, sanctitate, perfectione; illumina eos & accende tuo igne, tuâ scientiâ, tuo amore, ut possint coram te dignè stare, & alii sancta sanctè ministrare, ac tandem post vitæ hujus mortalis curriculum, impleto jam suo ministerio, faciem tuam non amplius velatam tegmine sacramentali, sed revelatam & gloriosam contemplantari.

LECTIO IV. TRIPART.

Thema. Quosdam dedit Pastores, ad consummationem sanctorum; in opus ministerii, in edificationem corporis Christi. Ad Ephes. 4.

Pro congregatione Pastorum. Ex hoc tripliciter officium eorum.

Testatur acta Apostolorum summum Sacerdotem Iesum, Pastorum Pastorem, post resurrectionem suam per dies quadraginta apparuisse erat, & cum eis jugiter locutum fuisse de regno Dei. Quid est verò quod locutus fuisse perhibetur de REGNO DEI? Loquebatur absque dubio de Regno Patris, de fruitione Divinitatis, de visione Trinitatis, de possessione Eternitatis, de viis

ae mediis ad illam pertingendi. Vltimus locutus fuerit perhibetur de REGNO DEI hoc est, de Ecclesia sua quæ Regnum Dei in sacris litteris nominatur, quia in ea regnat usque in finem sæculi per fidem, per spem, per charitatem, per gratiam sanctificantem, per dona & charismata Spiritus Sancti, per Sacramentum Eucharisticum. Loquebatur ergo de ejus propagatione & institutione, de ejus Sacramentis & Mysteriis, de ejus Hierarchia & Ordinibus, de Sacerdotio eorum & Ministerio, de animarum conversione & zelo, de Corpore suo vero & mystico. Quia de his omnibus debebant instrui antequam dispergerentur in universum Orbem. O quam jucundum de his cum supremo Magistro, & Pastorem, Sacerdotumque Principe agere, quamque suave colloquium, abstergens omnem tristitiam, quam de ejus acerba necesse & passione antea conceperant, confirmansque & accendens corda eorum ad qualibet pro ipso & pro electorum salute toleranda! Non alia de re convenit Sacerdotes loqui & Pastores; quam de Regno Dei, live inter se, exhortando se mutuo ad illa, quæ ministerium suum & salutem animarum sibi commissarum concernunt; sive cum subditis suis; elevando mentem eorum à terrenis ad celestia, à temporalibus ad æterna, loquendo de Regno Patris, de caelorum Regno, ad quod convocare debent omnes, & vitam ostendere ac prætere. Hoc est obligatio muneris & Sacerdotii eorum fovere spiritum Dei & Christi, & ex illo cum fervore peragere quæ suggerit: ac in aliorum aures & corda per sermonem sale conditum reserere.

Itaque meminisse debemus illius Apostolicæ sententiæ: *Domine Iesu ascendit ut impleret omnia. Et ipse quosdam quidem dedit apostolos, quosdam autem Prophetas, alios Evangelistas, alios autem Pastores & Doctores, ad consummationem sanctorum in opus ministerii, in edificationem corporis Christi.* De his omnibus officiis & ministeriis Ecclesiæ suæ novellæ loquebatur ante ascensionem; & hoc erat loqui de regno Dei. Nos verò de his omnibus munus participamus, & urinam id accenderemus, & ponderaremus in pondere sanctissimi Apostolorum enim sumus successeores, Prophetarum hæredes, Evangelici, ministerii consortes, Pastores & Doctores; ad Evangelii lætum nuntium promulgandum, ad docendum, & pascendum missi sumus, & nobis dictum est: *Pasce agnos meos.* Et quia simul eum officio Pastoralis laudes divinas decantandæ nobis committuntur, in quibus multæ Prophetiæ continentur, *Prophetare* dicimus & Prophetæ nomine gaudere possumus: eò quod in sacris litteris *Prophetare*, idem sæpe sit quod divinas laudes in spiritu canere. Hinc illud: *Num. 1. 105. Quid Saul inter Prophetas?* Hoc de ipso dictum est, quia spiritu Dei in eum infusente, laudes divinas cepit occinere: in cetis scilicet eorum qui *Filii Prophetarum* dicebantur, eò quod laudibus vacarent divinis.

Adver.